

**Název předmětu:**

**Seminář z dějepisu**

**Zařazení v učebním plánu:**

**C4**

Jednoletý volitelný předmět

**Cíle předmětu**

Cílem semináře je získávání rozšiřujících informací z historie, které studentům umožní porovnávat dění v současnosti a posuzovat různé události a politické problémy a zopakovat si na vyšší úrovni poznatky získané během předchozího studia (příprava absolventů gymnázia na odpovědný občanský život v demokratické společnosti), vést studenty k vyhledávání historických pramenů z nejrůznějších zdrojů, ke kritickému posuzování hodnověrnosti těchto pramenů, naučit je zpracovávat získaná data i předávat výsledky této činnosti ostatním spolužákům, učit je posuzovat současné dění na základě historických poznatků a připravit studenty na maturitní zkoušku, na oborové přijímací zkoušky na VŠ a usnadnit jim přechod na vyšší typ školy.

<b>TÉMA</b>	<b>UČIVO</b>
1. Historie a její poznání	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Pomocné vědy historické</li><li>➤ Historické prameny</li></ul>
2. Pravěk	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Periodizace pravěku</li><li>➤ Společnost, hospodářství a kultura jednotlivých fází pravěku s přihlédnutím k našemu území</li></ul>
3. Mimoevropské starověké kultury	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Mezopotámie</li><li>➤ Egypt</li><li>➤ Čína</li><li>➤ Indie</li></ul>
4. Antika	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Starověké Řecko</li><li>➤ Starověký Řím</li></ul>
5. Středověk	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Vymezení středověku</li><li>➤ Srovnání středověku s antikou</li><li>➤ Západní Evropa v raném a vrcholném středověku</li><li>➤ Střední a východní Evropa v raném a vrcholném středověku</li><li>➤ Velká Morava</li><li>➤ Český stát v raném a vrcholném středověku</li></ul>
6. Renesance, reformace	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Renesance</li><li>➤ Reformace</li><li>➤ Zámořské plavby</li></ul>
7. Raný novověk a novověk (do r. 1789)	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Evropa a svět v období raného novověku</li><li>➤ Habsburská monarchie a český stát v období raného novověku</li></ul>

8. Tzv. dlouhé 19. století (1789 – 1914)	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Velká francouzská revoluce a její význam</li><li>➤ Napoleonské války</li><li>➤ Evropa po Vídeňském kongresu</li><li>➤ Habsburská monarchie 1790 – 1914</li></ul>
9. Evropa a svět 1918 – 1939	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Mezinárodní vztahy, Společnost národů</li><li>➤ Střední a východní Evropa 1918 - 1939</li><li>➤ Svět 1918 – 1939</li></ul>
10. Druhá světová válka	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Příčiny, průběh a výsledky druhé světové války</li><li>➤ Holocaust</li><li>➤ Druhý československý odboj</li></ul>
11. Mezinárodní vztahy po druhé světové válce	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Studená válka, ohniska napětí ve světě</li><li>➤ Dekolonizace</li><li>➤ Mezinárodní vztahy od 90. let 20. stol. do současnosti</li><li>➤ Evropská integrace</li></ul>
12. Československo 1945 – 1992, Česká republika po r. 1992	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Politický vývoj</li><li>➤ Hospodářský a sociální vývoj</li><li>➤ Kultura</li></ul>

### **Metodická doporučení**

Vzhledem k povaze a zaměření předmětu budou mít největší zastoupení frontální metody výuky. Vhodné je i využít skupinovou práci, zvláště při práci s dějepisnými atlasy a historickými prameny. Uplatnit se může také diskuse a projektová výuka. Pro motivaci studentů lze zařadit i samostatné výstupy ke zvoleným tématům. Nejdůležitějšími diagnostickými metodami v tomto předmětu jsou pozorování a písemné zkoušení.

### **Výstupy (kompetence)**

1. Žák charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého; rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace; vymezí rozdíl mezi historií a dějepisem; uvede typy historických pramenů; objasní hlavní mezníky v periodizaci dějin.
2. Žák objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku.
3. Žák zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých civilizací a jejich přínos pro evropskou kulturu a společnost; objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské kulturní systémy.
4. Žák popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti antických dějin; zdůvodní civilizační přínos antiky a její význam pro evropskou kulturu a společnost v dalších obdobích.

5. Žák časově vymezí a charakterizuje období středověku (společnost, kultura a vzdělanost, hospodářství a obživa); objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním a východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti a politického uspořádání středověké společnosti 5.–11. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích; charakterizuje základní rysy vývoje na našem území.
6. Žák charakterizuje a časově vymezí dobu renesance, popíše charakteristické rysy renesanční architektury, uvede významné představitele renesančního malířství, sochařství a literatury; objasní příčiny, průběh a důsledky tzv. velkých zámořských objevů; objasní příčiny, průběh a důsledky reformace, vysvětlí rozdíly mezi reformačními hnutími v různých zemích.
7. Žák charakterizuje a časově vymezí období raného novověku; popíše průběh a výsledky třicetileté války, objasní politický, kulturní a společenský vývoj ve vybraných státech; zhodnotí postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie.
8. Žák charakterizuje a časově vymezí období tzv. dlouhého 19. století; popíše průběh Velké francouzské revoluce a objasní její význam pro současnost; popíše průběh napoleonských válek, vysvětlí upořádání Evropy po jejich skončení; charakterizuje nejdůležitější procesy ve vývoji habsburské monarchie, zvláště českých zemí, v období Metternichova a Bachova absolutismu až do počátku 1. světové války.
9. Žák objasní důsledky první světové války a bolševického převratu v Rusku pro vývoj mezinárodních vztahů v období mezi světovými válkami, vysvětlí význam Společnosti národů; charakterizuje vývoj v jednotlivých zemích středí a východní Evropy; popíše hlavní ohniska napětí ve světě.
10. Žák časově vymezí druhou světovou válku, objasní její příčiny a důsledky, popíše její průběh v Evropě, Africe, Asii a Tichomoří; objasní příčiny a průběh holocaustu, zhodnotí jeho důsledky pro další vývoj; uvede hlavní osobnosti tzv. druhého československého odboje.
11. Žák charakterizuje a časově vymezí období tzv. studené války, objasní příčiny, průběh a důsledky hlavních mezinárodně politických krizí; popíše průběh dekolonizace Afriky a Asie a zhodnotí jeho důsledky pro současnost (např. souvislosti s migrační krizí); popíše a zhodnotí mezinárodní vztahy od 90. let 20. stol do současnosti a vyvodí příčiny současných krizí; popíše průběh evropské integrace.
12. Žák popíše politický, hospodářský, sociální a kulturní vývoj v našich zemích od r. 1945 do současnosti, zhodnotí význam jednotlivých událostí pro současnou českou společnost.

### **Literatura**

- Dějepis pro gymnázia a SŠ 1 – PRAVĚK A STAROVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 2 – STŘEDOVĚK A RANÝ NOVOVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 3 – NOVOVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 4 – NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY

Schváleno předmětovou komisí dějepis/latina dne 29. 8. 2022.